

ایده ساخت ریل قطار سریع السیر
۲۰ میلیارد دلاری تهران-مشهد با پول نفت

«تهاتر نفت» رویای ۱۴ ساله را
تحقق می بخشد؟

صفحه ۵

نیاز اقتصاد ایران

بررسی عوامل افزایش
نزاع های منجر به قتل در جامعه

مشکلات اقتصادی و اجتماعی
باعث افزایش خشونت می شود

صفحه ۸

یادداشت - ۱

مغالطه ناترازی در اقتصاد ایران

پیمان مولوی

چرا ناترازی انرژی در ایران وجود دارد؟ چرا ناترازی آب در ایران به چشم می خورد؟ چرا اقتصاد ایران با ناترازی بودجه ای روبه رو است؟ برای حل مشکل ناترازی مالیاتی در ایران چه باید کرد؟ و... اینها بخشی از پرسش هایی است که این روزها بسیاری از خبرنگاران و فعالان رسانه در مواجهه با اقتصاددان ها آن را طرح می کنند. دامنه وسیعی از رسانه ها محتوای اصلی پرسش های خود را ذیل عنوان چگونگی حل مشکل ناترازی ها اختصاص داده اند. اغلب خبرنگاران در زمان گفت و گو با کارشناسان درباره راهکارهای حل مشکل ناترازی های انرژی، بودجه ای، مالی و... طرح پرسش می کنند. اما معنقد این موضوع و این ابهام در واقع مغالطه ای بیش نیست که برای پیچیده تر شدن مفاهیم شفاف اقتصادی طرح می شوند. در واقع مغالطه ای که این روزها در فضای اقتصادی مطرح شده و عبارت «ناترازی» را در بطن خود نهفته دارد، از منظر اقتصادی بی معنی است. ناترازی دروغ بزرگی است که این روزها به خورد مردم داده می شود. به نظرم کلاهبرداری و توهین به شعور مردم است و از منظر آکادمیک و تئوریک فاقد معناست. چرا فکر می کنم اطلاق عنوان ناترازی به مشکلات اقتصادی ایران، مغالطه است؟ آنچه در ایران وجود دارد و جولان می دهد، کمبود و کاستی است. وقتی از ناترازی انرژی در ایران صحبت می شود، یعنی کمبود بنزین و برق و گاز و... در ایران وجود دارد. ناترازی بودجه یعنی کسری بودجه، ناترازی گاز یعنی کمبود گاز و ناترازی آب به معنای کمبود آب است. همچنین سایر ناترازی هایی که مطرح می شود از همین دست امور هستند. برخی افراد و جریانات بروکراتیک در ایران این عبارات های جعلی را ایجاد می کنند تا از یک طرف خود را نظریه پرداز نشان دهند و از سوی دیگر دلیلی برای عدم حل مشکلات داشته باشند. وقتی مردم بدانند ناترازی انرژی یعنی کمبود برق و گاز و بنزین و... این واقعیت در ذهن آنها شکل می گیرد که چرا دولت برای رفع کمبود بنزین اقدام به سرمایه گذاری در پالایشگاه ها نمی کند؟ وقتی متوجه شوند، ناترازی آب یعنی کمبود آب، توقع پیدا می کنند که در پروژه های بالادستی آب سرمایه گذاری صورت گیرد. وقتی متوجه شوند که ناترازی بودجه ناشی از کمبود پول و درآمد است، متوجه می شوند که ایران باید به بازارهای فروش و صادرات نفت باز گردد تا درآمدهایش افزایش یافته و کسری بودجه ای پایان یابد. برای همه این کمبودها هم نیازمند رفع تحریم ها و توسعه مناسبات ارتباطی با جهان پیرامونی و قدرت هاستیم. بنابراین دیگر مسوولان و سیاستمداران به راحتی نمی توانند زیر واژه های خوش رنگ و لعابی مانند ناترازی و عدم توازن پنهان شوند. اما راهکاری که سیاستمداران برای حل مشکل ناترازی ها ارائه می دهند، جالب تر است. راهکار اصلی تصمیم سازان دولت قبل برای حل مشکل ناترازی ها، افزایش قیمت هاست! یعنی از دید این افراد و گروه ها، برای حل ناترازی انرژی باید قیمت بنزین گران شود، برای حل ناترازی آب باید نرخ آبها در قبض های مالی بالاتر محاسبه شود و برای حل معضل ناترازی بودجه باید اسقفی و چاپ پول صورت بگیرد که نتیجه این تصمیم هم تورم و گرانی مجموعه کالاها و خدمات است. همان طور که شرح داده شد با همین واژه سازی های جعلی و ایجاد تحريفات ذهنی، هزاران میلیارد تومان سود به جیب سوداگران سرازیر می شود. اینها بزرگترین مغالطه های عصر ماست. اما برای مقابله با این کمبودها، منظر علمی و آکادمیک چه باید کرد؟ راهکار حل این کمبودها، احیای برجام و رفع تحریم است، از سوی دیگر باید واردات خودرو و ازادوبیال تحصار های موجود مقابله شود. ذی نفعلی که نگران از دست دادن سودهای کلان خود هستند، این واژه ها را ساخته و به کار می برند تا سوداگری آنها لطمه نیند. ایران کسری بودجه دارد نه ناترازی بودجه، کسری بنزین دارد نه ناترازی بنزین، کسری آب دارد باید سرمایه گذاری شود نه ناترازی آب! این گونه واژه سازی ها قالب واقعیت است. دولت چهاردهم باید متوجه این عبارات سازی های سوداگرانه باشد. استفاده از اقتصاد بازار آزاد و پایان دادن به انحصار در بازارهای ایران، توسعه مناسبات ارتباطی و اقتصادی با جهان و راهکار حل این کمبودهاست. بیان ناترازی در اقتصاد مانند این می ماند که پزشک به بیمار بگوید توان ناترازی ویتامین داری یا ناترازی چربی بدن انسان یا کمبود ویتامین دارد یا افزایش چربی و... بر این اساس معنقد و ناترازی در اقتصاد فاقد معناست. به نظرم لازم است این مغالطه ها در رسانه های تخصصی بیشتر مورد توجه قرار بگیرند تا سوداگران از این واژه سازی ها و قالب واقعیت ها به سودجویی ها و انحصارگری های خود تداوم بخشند.

شهادت اسماعیل هنیه در تهران رهبر انقلاب: خونخواهی مهمان عزیزمان را وظیفه خود می دانیم

قمار نتانیا هو جنایت از بیروت تا تهران

۲

یادداشت - ۳

سایه ترور روی بازار سرمایه

جمهور شاهد تصمیم بر حمایت از بازار خواهیم بود که البته امیدواری بر این است که این حمایت همانند حرف گفته شده قبل تر به مناسب ترین حالت خود اجرا شود. در بازارهای دیگر هم طبق انتظار شاهد هیجانات و گاردهای صعودی و نزولی مختلفی بودیم که آنچنان مورد مناسب این بوده که این اتفاق و تنش در اواخر هفته معاملاتی رخ داده است که باعث می شود در تعطیلات آخر هفته این فشار فروکش کند، زیرا حتی ممکن بود سمت و سوی بازار را به سمتی ببرد که حتی با توجه به این هیجانات در بازار خواهیم بود پس از آن بستن به تصمیمات امکان پذیر بود) می توانست حالت دیگری از تصمیم گیری برای بازار باشد ولی هر چند با توجه به اینکه شاهد تغییرات هنوز در بدنه و ریاست سازمان نیستیم نیازمند تصمیم بر این کار توسط افراد منتخب شده گذشته بودیم که عملاً چنین تصمیمی گرفته نشد و صرفاً نهایتاً با تصمیم معاون اول ریاست

می تواند همان طور که باعث رشد یکباره و سرکوب شود پس از مدتی مجدداً همچون یک مسکن مقطعی باعث ادامه مسیر منفی حتی با شدت بیشتر باشد. موردی که اگر از دیدگاه تک بعدی و فقط بازار را رصد کنیم و تمامی جوانب را نادیده بگیریم، این است که مورد مناسب این بوده که این اتفاق و تنش در اواخر هفته معاملاتی رخ داده است که باعث می شود در تعطیلات آخر هفته این فشار فروکش کند، زیرا حتی ممکن بود سمت و سوی بازار را به سمتی ببرد که حتی با توجه به این هیجانات در بازار خواهیم بود پس از آن بستن به تصمیمات امکان پذیر بود) می توانست حالت دیگری از تصمیم گیری برای بازار باشد ولی هر چند با توجه به اینکه شاهد تغییرات هنوز در بدنه و ریاست سازمان نیستیم نیازمند تصمیم بر این کار توسط افراد منتخب شده گذشته بودیم که عملاً چنین تصمیمی گرفته نشد و صرفاً نهایتاً با تصمیم معاون اول ریاست

شاهد یکی از روزهای سرخ پررنگ باشیم تا هر نمادی در بازار (غیر از تعداد بسیار محدودی از تک سهم ها در بازار) از این فشار فروش در بازار در امان نباشد. حال مورد مثبت بازار تصمیم و دستور ویژه معاون اول رئیس جمهور مبنی بر حمایت از بازار سرمایه از هفته تمام عیار قرمز باشیم که بار دیگر باعث کاهش سرمایه بسیاری از افرادی بوده است که نگاه بر سرمایه گذاری سودده برای خود و افزایش سرمایه خود و در کنار آن کمکی در حد توان به اقتصاد کشور داشته باشند، زیرا عملیاتی توان بهترین جایگاه از این منظر را بازار سرمایه دانست. خب اگر به قبل از شروع بازار در روز چهارشنبه برویم خیلی از افراد (چه حرفه ای و چه تازه وارد) انتظار روزی منفی را برای بازار در نظر داشتند که عملاً چنین روزی برای بازار ثبت شد تا مجدداً پس از مدتی

در بازه زمانی فعلی شاهد بوده است که نگاه بر سرمایه گذاری سودده برای خود و افزایش سرمایه خود و در کنار آن کمکی در حد توان به اقتصاد کشور داشته باشند، زیرا عملیاتی توان بهترین جایگاه از این منظر را بازار سرمایه دانست. خب اگر به قبل از شروع بازار در روز چهارشنبه برویم خیلی از افراد (چه حرفه ای و چه تازه وارد) انتظار روزی منفی را برای بازار در نظر داشتند که عملاً چنین روزی برای بازار ثبت شد تا مجدداً پس از مدتی

علی فراقی

«تعادل» روند بازار سرمایه را
بررسی می کند

واکنش سرخ بورس به ترور

بازار سرمایه در آخرین روز کاری هفته نیز سرخ پوش شد و بسیاری از کارشناسان علت این موضوع را شهادت اسماعیل هنیه می دانند. به طور کلی بورس تهران در چند هفته، روند قرمز داشت و اکنون این اتفاق سیاسی باعث شد که بازار سرخ پوشی بیشتری را تجربه کند. صبح روز چهارشنبه دهم مردادماه، ولایت عمومی کل سپاه در...

صفحه ۴ را بخوانید

با وجود ایجاد یک موج
کوتاه مدت

دلار در بازار خریدار ندارد

در پی شهادت اسماعیل هنیه در تهران، بازار ارز نوسانات اندکی را تجربه کرده، با این حال گزارش میدانی ایستاد بازار غیر رسمی ارز، حاکی از آن است بازار ارز نسبت به روزهای گذشته کم تقاضاتر است و دلال هانیز فروشنده هستند. بر اساس گزارش از بازار غیر رسمی ارز (میدان فردوسی) در ساعت ۱۳ و ۳۰ ظهر دیروز، همانطور که...

صفحه ۲ را بخوانید

یادداشت - ۲

بازار در بیم و امید اخبار مثبت و منفی

در بازارهای توسعه یافته دنیا، اخبار و رویدادها و به طور کلی اطلاعات جدید، بلافاصله در قیمت ها منعکس می شوند. هر خبر خوب یا بدی اثرات خاص خود را در بازارها نمایان می کند. چه اخبار مثبت باشند و چه اخبار منفی! موضوعی و حالتی که ذیل عنوان انتظارات تورمی در بازارها از آن یاد می شود. کافی است یک خبر مثبت یا منفی در بازارهای مختلف ظهور و بروز پیدا کند تا بازارهای مختلف نسبت به آن واکنش نشان داده و متاثر شوند. حادثه ترور ریستی تلخ در تهران و ترور اسماعیل هنیه یکی از همین دست اخبار است که بازارهای ارزی و برخی دیگر از بازارها را در ایران تحت الشعاع قرار داد. برخی اخبار حاکی از صعود مقطعی قیمت ها در برخی بازارهاست. همانطور که خبر انتخاب مسعود پزشکیان به عنوان رئیس جمهور به عنوان یک خبر مثبت اثرات مطلوبی روی نظم و نظام بازارها داشت و شاخص ها را در مسیر بهبود قرار داد. در این میان هر اندازه و هر چقدر بازار کارا تر باشد سرعت تطبیق قیمت ها با اطلاعات جدید بیشتر است. تحقیقات علمی و پژوهشی نشان داده، بازار ما حتی در سطح ضعیف هم کارا نیست، واکنش به اطلاعات جدید شکل عجیبی گرفته است. اخبار منفی به علت وجود رانت حتی قبل از انتشار عمومی، باعث زیرش قیمت می شوند و اخبار مثبت جدید به علت تردیدها نسبت به عملکرد، با تاخیر زیاد بعد از انتشار عمومی، در قیمت ها اثر می کند. به عبارت روشنتر، وجود برخی نارسایی ها در بازارهای ایران، تاثیر اخبار مثبت را با تاخیر همراه می کند؛ این در حالی است که اخبار منفی حتی قبل از وقوع هم اثرات مخرب خود را در بازارها به جای می گذارند. به عنوان مثال اخبار جنگ و تحریم و تعدیل منفی و مصوبه های دولتی حتی پیش از انتشار عمومی به علت رانت اطلاعاتی زودتر خودش را در قیمت ها نشان می دهد و از طرفی اطلاعات مثبت حتی پس از انتشار نیز تأثیری بر قیمت ندارند. مثال هایی از این نوع تاخیرها می توان در تئوری چسبندگی قیمت ها هم مشاهده کرد: زمانی که نرخ ارز با نوسان افزایشی همراه می شود و بالا می رود، بلافاصله بازار به آن واکنش نشان داده و به سمت گرانی میل می کند. اما زمانی که نرخ ارز تعدیل شده و نزولی می شود مدت زمان زیادی می گذرد اما قیمت ها، میلی به افت و نزول از خود نشان نمی دهند. تحلیلگران از این حالت با عنوان وضعیت چسبندگی قیمت ها یاد می کنند. اینک با انتخاب آقای پزشکیان و حمایت های لفظی ایشان از بورس، هنوز هم بازار با تردید و به وعده های بورسی ایشان می نگرد و باید با گذشت زمان منتظر اخبار و واکنش بازار به ریاست جمهوری ایشان باشیم و احتمالاً بازار با احتیاط زیاد تا تاثیرات برنامه های ایشان را در قیمت ها لحاظ خواهد کرد تا اعتماد بازار مجدداً به دولت و برنامه هایش برقرار شود.

ادامه در صفحه ۶